

VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN MÄÄRÄÄMINEN JA PERIMINEN LAPSEN VARHAISKASVATUKSESTA 1.8.2026 alkaen

1. Yleistä

Lasten varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevat säännökset on koottu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin 1503/2016. Kyseisessä laissa säädetään lasten varhaiskasvatuksesta perittävien maksujen määräytymisestä sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräämiseen perusteena olevista tuloista.

Korkolaissa (633/1982) 48:ssä säädetään varhaiskasvatuksen asiakasmaksun viivästymisen johdosta perittävästä viivästyskorosta.

2. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittäminen

Varhaiskasvatuksesta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy perheen koon, perheen tulojen sekä palvelun tarpeen mukaan. Vanhemman/huoltajan tulee ilmoittaa varhaiskasvatuspalveluihin, mikäli edellä mainittuihin maksunperusteisiin tulee muutoksia.

Perheen koko

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Perhekoon muuttuessa tai kun lapsi täyttää 18 vuotta, tarkistetaan asiakasmaksu seuraavan kuukauden alusta lukien.

Perheen tulot

Maksu määräytyy perheen veronalaisten (bruttotulojen) ja verosta vapaiden tulojen perusteella.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määrätään pääsääntöisesti vuoden tulokertymästä todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella ja se on voimassa toistaiseksi.

Kuukausimaksu

Varhaiskasvatuksen kuukausimaksu on perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta, korkeintaan 335 euroa kuukaudessa.

Esiopetuksen (4 tuntia päivässä, 186 työpäivää) lisäksi tarvittavasta täydentävästä varhaiskasvatuksesta peruskoulujen lukuvuoden ajalla peritään varhaiskasvatusaikaan sidottu asiakasmaksu. Peruskoulujen kesäloman ajalla peritään normaali varhaiskasvatuksen asiakasmaksu.

Asiakasmaksu on lapsikohtainen.

Perheen ensimmäiseksi lapseksi katsotaan lain mukaan aina nuorin, varhaiskasvatusta käyttävä lapsi. Perheen toisesta varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta peritään 40 % nuorimman lapsen maksusta ja kunkin seuraavan lapsen maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta. Jos kuukausimaksu on lasta kohden vähemmän kuin 32 euroa, maksua ei peritä. Maksun määrittämisessä käytetään pyöristyssääntöä.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa.

Jos lapsi asuu oheishuoltajan luona ja lapsen huoltajuus on annettu joko hyvinvointialueen vahvistamalla sopimuksella tai tuomioistuimen päätöksellä lapsen vanhemman tai vanhempien ohella tai sijasta toiselle henkilölle, voidaan asiakasmaksu määrätä heidän tulojensa mukaisesti. Tällaisena sopimuksena voidaan pitää esimerkiksi hyvinvointialueen antamaa päätöstä oheishuollosta.

2.1. Varhaiskasvatuksen kuukausimaksujen maksuprosentit ja tulorajat

Perheen koko	Tuloraja €/kk	Korkein maksu %	Korkeimman maksun tuloraja €
2	4 369	10,7 %	7 495
3	5 635	10,7 %	8 761
4	6 399	10,7 %	9 525
5	7 163	10,7 %	10 289
6	7 925	10,7 %	11 051
Korkein maksu			335
Korkein maksu 2. lapsella			134
Alin perittävä maksu			32
Tulorajan korotus / lisälapsi			295

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, korotetaan maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 295 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Mikäli perhe hyväksyy korkeimman maksun, tulotietoja ei tarvitse toimittaa. Suostumuksen korkeimpaan maksuluokkaan voi ilmoittaa sähköisesti Edlevon tuloksetyksen kautta.

3. Maksun perusteena olevat tulot ja niiden selvittäminen

3.1. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittämisen perusteena olevat tulot

- Palkkatulo, myös ulkomailla ansaittu
- Lomaraha, lomakorvaus
- Ylityöt, vuorolisät
- Luontaisetu (palkka + luontaisetu lasketaan yhteen)
- Yrittäjäraha, starttiraha ja muut vastaavat tuet
- Ammatin- tai liikkeenharjoittamisesta saatu henkilökohtainen tulo
- Ansiotuloa korvaavat päivärahat ja muut tulot, ammattikoulutusraha
- Laskennallinen metsätulo
- Eläkkeet ja elinkorot huoltajan ja hoidossa olevan lapsen osalta – ei kuitenkaan lapsikorotusta
- Elatusavut, elatusuudet (hoidossa olevan lapsen osalta) jos elatusvelvollinen maksaa elatusavun suoraan, on toimitettava kopio oikeuden päätöksestä ja kuitti maksetusta elatusavusta.
- Sairauspäiväraha
- Vanhempainraha, äitiys- ja isyysraha, joustava hoitoraha, osittainen hoitoraha, yksityisen hoidon tuki
- Työttömyyskorvaukset, lapsikorotukset
- Muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot sekä pääomasta että muusta omaisuudesta saatavat bruttotulot esim. vuokratulot (- maksettu yhtiövastike), henkilökohtaiset palkkiot yms.
- Vakuutusyhtiöiden maksamat muut kuin sairaus- ja tutkimuskorvaukset
- Omaishoidontuki
- Vastaanottoraha, kotoutumistuki

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa säädetään tuloista, joita ei voi huomioida asiakasmaksua määrättäessä. Käytännössä kaikki muut, kuin tässä pykälässä luetellut tulot voidaan huomioida maksua määrättäessä.

3.2. Tuloina ei oteta huomioon

- Lapsilisää
- Vammaisuuksista annetun lain mukaista etuutta; alle 16-vuotiaan vammaistuki, 16 vuotta täyttäneen vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki sekä hoitotuen osana maksettava veteraanilisä
- Kansaneläkelain mukaista lapsikorotusta tai asumistukea
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja
- Sotilasavustusta, rintamalisää
- Opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää
- Toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaista ylläpitokorvausta
- Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaista kulukorvausta

- Opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia
- Perhehoidon kustannusten korvauksia (hoitopalkkio/-raha ei ole kustannusten korvasta, vaan se voidaan huomioida tulona)
- Lasten kotihoidon tukea
- Kohtuullisia päivärahoja, matka-, ruoka- tai majoituskorvauksia
- Asumistukea

3.3. **Tuloista vähennetään**

Suoritetut elatusapumaksut perheen ulkopuolisille lapsille, joista on toimitettava selvitys ja maksetusta elatusavusta on toimitettava tosite.

Rahana maksettu syytinki, josta on toimitettava tosite.

Vuokratuloista voidaan vähentää tositetta vastaan kiinteitä kuluja, kuten vastike, lainan korko sekä omakotitalon osalta kiinteistövero ja kiinteistön vakuutus.

3.4. **Tulojen selvittäminen**

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu määräytyy perheen ajantasaisten tulojen perusteella. Kaikista ilmoitetuista tuloista täytyy olla tosite.

Kunta määrää korkeimman asiakasmaksun, jos perhe ei ilmoita tulojaan sen kuukauden aikana, kun lapsi on aloittanut varhaiskasvatuksessa tai tulotiedot ovat vanhentuneet vuodella ja uusia tulotietoja ei ole toimitettu viestipyyntöistä huolimatta.

Mikäli tulot muuttuvat, perheen tulee toimittaa uudet tulotiedot. Tulotietoja korjataan sen kalenterikuukauden alusta, kun tieto muutoksesta on saapunut kuntaan. Mikäli tulot muuttuvat kesken kalenterikuukauden, tulee muutos voimaan seuraavan kuukauden alusta.

Perheen tulee ilmoittaa muuttuneet tulot laskutuskuukauden loppuun mennessä. Sen jälkeen maksua ei hyvitetä takautuvasti.

Ansiotulojen selvittämiseen käytetään

- palkkalaskelmaa tai palkkatodistusta
- viimeisessä verotuksessa vahvistettua veronalaisia tuloa
- viimeksi kuluneen vuoden keskimääräistä kuukausituloa, mikäli ansiotulot vaihtelevat kuukausittain
- tulorekisteriä täydentämään toimitettuja tuloja

Yrittäjien tulojen selvittämiseen käytetään

- kirjanpitäjältä tai tilitoimistosta saatua todistusta palkasta
- tuloslaskelmaa, tasetta ja yhtiösopimusta

Opiskelijan tulee toimittaa oppilaitoksen todistus läsnäolosta kuluvana lukuvuonna sekä opintojen kestosta. Myös opintojen aikaisista tuloista täytyy toimittaa tosite.

Ajantasaiset tiedot tulee toimittaa varhaiskasvatuksen sähköisenasiointiin, Edlevon kautta. Tarvittaessa tositteet voi toimittaa sähköpostitse varhaiskasvatuksen palvelusihteerille tai varhaiskasvatuksen asiakaspalveluun, kaupungintalolle osoitteeseen Tainionkoskentie 14, 55100 Imatra.

4. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut

Asiakasmaksu peritään enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana (1.8.–31.7.). Heinäkuu on maksuton kuukausi, jos varhaiskasvatuspalvelu on jatkunut katkeamattomana edellisen vuoden elokuusta alkaen.

Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa kaikkina kuukausina, voidaan maksu periä myös heinäkuulta, mikäli poissaoloja muun kuin sairauden vuoksi on enintään $\frac{3}{4}$ lapsen kuukausittaisten hoitopäivien määrästä. Maksimipäiviä käyttävällä lapsella tulee olla poissaoloja vähintään 16 päivää vuodessa. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot.

Varhaiskasvatuksen asiakkaalle tehdään palvelusopimus, jossa lapselle määritetään sovittu varhaiskasvatusaika kuukaudessa, Palvelusopimus tehdään kaikissa varhaiskasvatuspalveluissa varhaiskasvatuksen alkaessa päiväkodinjohtajan tai perhepäivähoidonohjaajan kanssa.

Lapsen varhaiskasvatusajan muuttuessa palvelusopimus päivitetään päiväkodinjohtajan tai perhepäivähoidonohjaajan kanssa.

Mikäli varhaiskasvatuksen tarve muuttuu pysyvästi kesken kuukauden, muutetaan vällys seuraavan kuukauden alusta uutta laajuutta vastaavaksi. Muutos on voimassa vähintään kaksi kuukautta.

Kun asiakassuhde alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, peritään maksu varhaiskasvatuspäätöksessä vahvistetusta aloituspäivämäärästä lukien valitusta tuntivälyksestä lasketun keskimääräisen päivähinnan mukaan.

Mikäli varhaiskasvatusaikaa on vaikea arvioida, voidaan esim. kolmen kuukauden seurannan jälkeen ottaa käyttöön näiden kuukausien keskiarvo. Maksun määräytymisen perusteena ovat varattu varhaiskasvatusaika ja maksun suhteuttaminen kokoaikaisen asiakasmaksun mukaan.

Vanhemmat ilmoittavat varhaiskasvatusyksikköön etukäteen lapsen läsnäolopäivien hoitoajan. Mikäli lapsi on ennalta varattuna läsnäolopäivänä poissa tai sairaana, näiltä päiviltä peritään maksu. Läsnäolopäivän veroisia ovat myös vanhempien vuosilomapäivät.

Vuorohoidolla tarkoitetaan vanhempien työstä johtuvaa klo 18–06 välistä varhaiskasvatuksen tarvetta sekä lauantaina ja sunnuntaina toteutettua varhaiskasvatusta. Vuorohoidossa olevalla esiopetusikäisellä on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen 20 tuntia viikossa.

Vuorohoidossa oleva koululainen voi käyttää arkisin ja viikonloppuisin vain iltaja yö hoitoa. Vuorohoitoa tarvitsevan koululaisen ensisijainen koulu on oma lähikoulu, eikä vuorohoidon tarve ole peruste toissijaiseen kouluun hakeutumiselle.

4.1. **Viisiportainen maksujärjestelmä**

Maksu määritellään varatun varhaiskasvatusajan (tuntien) perusteella kuukausimaksuna seuraavasti:

Varhaiskasvatusaikavälys	Esimerkki päivittäisestä hoitoajasta	Maksuprosentti kokoaikaisesta maksusta
0–40	vain esiopetuksessa	35 %
41–80	4 h	60 %
81–110	5 h	70 %
111–140	7 h	85 %
yli 141-	Yli 7 h	100 %

0–40 tunnin tuntivälys on voimassa vain esiopetuksen lisänä tarjottavassa täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Asiakasmaksu on suhteutettu valitun varhaiskasvatusajan mukaisesti. Jos tuntien määrää ei perustellusta syystä pystytä varhaiskasvatuksen alkaessa arvioimaan oikein, voidaan varattua tuntivälystä muuttaa jo yhden kuukauden kuluessa.

Myöhemmin mikäli sovittu varhaiskasvatusaika ylittyy kahtena peräkkäisenä kuukautena, korotetaan välys käytettyä laajuutta vastaavaan portaaseen. Muutos on voimassa vähintään seuraavat 2 kuukautta.

Tilapäisesti annettava varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta voidaan antaa tilapäisesti (1–10 päivää kuukaudessa), jolloin maksuna peritään 24,00 euroa/ pv kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta, 12,00 euroa/ pv osa-aikaisesta (5 h/pv) varhaiskasvatuksesta ja vuorohoidosta 36,00 euroa/ vuorokausi vanhempien tuloista riippumatta. Tilapäisestä hoidosta ei tehdä varhaiskasvatuspäätöstä.

5. Poissaolot ja kesäkeskeytys

Kesäaikaa lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen asiakasmaksu peritään myös supistettuina toiminta-aikoina (joululoma, talviloma) päiväkodeissa ja ryhmäperhepäiväkodeissa järjestettävästä hoidosta.

5.1. Poissaolojen vaikutus asiakasmaksuun

Maksua ei hyvitetä yksittäisen päiväkodin ollessa suljettuna esimerkiksi suunnittelupäivän tai muun vastaavan vuoksi. Tällaisia päiviä voi olla vain yksi toimintavuoden aikana.

- Lapselle osoitetaan tarvittaessa varahoitopaikka tällaisen päivän ajaksi.

Mikäli lapsi on ennalta varattuna läsnäolopäivänä poissa tai sairaana, näiltä päiviltä peritään maksu. Läsnäolopäivän veroisia ovat myös vanhempien vuosilomapäivät.

Kiinteästä kuukausimaksusta poiketaan ainoastaan seuraavissa tapauksissa

- Kun lapsi on sairauden johdosta poissa vähintään 11 toimintapäivää kalenterikuukauden aikana, peritään maksuna puolet kuukausimaksun määrästä.
- Kun lapsi on sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, ei maksua tältä kuukaudesta peritä lainkaan. Lääkäri- tai terveydenhoitajan todistus on toimitettava.
- Kun lapsi on muun kuin sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.
- Maksua ei peritä perhepäivähoidossa (hoitajan tai lapsen kotona järjestettävästä hoidosta), jos lapsi ei käytä varahoittoa hoitajansa poissaolon aikana. Maksua hyvitetään keskimääräisen päivittäisen varhaiskasvatusajan mukaisesti laskettuna vain siltä osin, kun tuntivälyksen tunteja jää käyttämättä.
- Isyysrahakauden aikana ei ole oikeutta käyttää varhaiskasvatusta, mutta oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy. Isyysrahajaksoista johtuvasta poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää.
 - Asiakasmaksua ei peritä siltä ajalta, kun lapsi on kotona isyysrahakaudella. Kelan päätös on toimitettava palvelusihteerille asiakasmaksun poistoa varten.

5.2. Kesäkeskeytys

Kesäkuun alusta elokuun loppuun ajoittuvista ennalta määräämään mennessä ilmoitetuista poissaoloista hyvitetään kokonaiset kalenteriviikot seuraavasti

- poissaolo on yhtäjaksoista
- lapsi on poissa vähintään koko heinäkuun, 1.7.–31.7.
- kuukausimaksuja hyvitetään, mikäli valitun tuntivälyksen tunteja jää käyttämättä
- Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, peritään peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrättyä kuukausimaksua, peritään puolet tämän lain 7§:n mukaisesta pienimmästä maksusta.

Heinäkuu on maksuton, jos lapsen varhaiskasvatuspalvelu on jatkunut keskeyttömänä edellisestä elokuusta lähtien.

6. Asiakasmaksun tarkistaminen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu tarkistetaan toimintavuosittain. Lisäksi asiakasmaksu tarkastetaan;

- Jos perheen tulot muuttuvat olennaisesti (10 %) tai mikäli perheen koko muuttuu
- Maksu tarkistetaan seuraavan kuukauden alusta, kun tietojen muutos on toimitettu varhaiskasvatuspalveluihin
- Määräaikainen maksumuutos voidaan tehdä, kun perheen taloudellinen tilanne muuttuu väliaikaisesti, vähintään yhden kuukauden ajaksi (esim. työttömäksi jääminen, lomautukset, vankilatuomio)
- Jos maksun määräämistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan antamiin virheellisiin tietoihin, voidaan maksu oikaista takautuvasti yhden vuoden ajalta
- Perheen tulee ilmoittaa muuttuneet tulot laskutuskuukauden loppuun mennessä. Sen jälkeen maksua ei hyvitetä takautuvasti.
- Voimassa olevat säädökset ja päätökset muuttuvat.

6.1. Maksun harkinnan varainen alentaminen/poistaminen tai maksu jää maksamatta

Asiakasmaksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa perheen toimeentulon edellytyksiä, lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioiden.

Maksu poistetaan, jos perhe saa toimeentulotukea.

Sijoitettujen lasten sijaisvanhemmilta ei peritä varhaiskasvatuksen asiakasmaksua.

Jos perheellä on maksuvaikeuksia, tulee perheen ottaa yhteyttä asiakaslaskutukseen ja sopia maksujärjestelyistä ennen laskun eräpäivää.

Maksamattomat asiakasmaksut ovat ulosottokelpoisia. Viivästyskorko on korkolain mukainen vuotuinen viivästyskorko lisättynä perintäkuluilla.

7. Asiakassuhteen irtisanominen

Varhaiskasvatuspaikka irtisanotaan sähköisen asiantipalvelun, Edlevon kautta. Laskutus päättyy siihen päivään, josta alkaen paikka irtisanotaan. Kunnan taholta irtisanomista ei voida suorittaa.